

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ

พัฒนาการของการบังคับใช้กฎหมาย
เพื่อป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ
(The development of law enforcement
for anti-corruption for procurement processes)

โดย ศาสตราจารย์ ดร.นันทวัฒน์ บรมานันท์ และคณะ

18 มิถุนายน 2556

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ

“พัฒนาการของการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันการทุจริตใน
การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ”

**(The development of law enforcement
for anti-corruption for procurement processes)**

คณะผู้วิจัย

1. ศ.ดร. นันทวัฒน์ บรมานันท์
2. นายประทีป คงสนิท
3. ดร.วรรณภา ทิระสังขะ
4. นายอรรถสิทธิ์ กันมล
5. นางสาวรัญญา ทศนิตวิวงศ์

สังกัด

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มหาวิทยาลัย Aix-Marseille ประเทศ
ฝรั่งเศส

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว.ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทคัดย่อ

การปราบปรามทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาที่สำคัญปัญหาหนึ่งของประเทศไทยและเป็นเหตุที่ทำให้เกิดการรัฐประหารมาแล้วหลายครั้ง การทุจริตคอร์รัปชันส่วนหนึ่งเกิดจากกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐที่แม้จะมีหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องอยู่หลายฉบับ เช่น ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 เป็นต้น แต่หลักเกณฑ์ดังกล่าวก็ไม่สามารถทำให้การทุจริตคอร์รัปชันในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐน้อยลงไปได้ ด้วยเหตุนี้เองที่ในชั้นของการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 คณะกรรมาธิการวิสามัญของสภาผู้แทนราษฎรได้เพิ่มเติมหลักการเกี่ยวกับการส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตโดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยเฉพาะราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้ (มาตรา 103/7 วรรคแรก) และเพิ่มเติมบทบัญญัติในกรณีที่มีการทำสัญญาระหว่างหน่วยงานของรัฐกับบุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ โดยให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่แสดงบัญชีการรับจ่ายของโครงการที่เป็นคู่สัญญาของรัฐต่อกรมสรรพากร นอกเหนือจากบัญชีบุคคลปกติที่ยื่นประจำปีเพื่อให้มีการตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินและการคำนวณภาษีเงินได้ในโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐดังกล่าว (มาตรา 103/7 วรรคสอง)

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการและคณะทำงานขึ้นมาหลายชุดเพื่อศึกษาวิเคราะห์และดำเนินการกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นมาใหม่ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แต่อย่างไรก็ตาม การจัดทำแนวทางในการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามมาตรการป้องกันการทุจริตในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกลับประสบปัญหาบางประการ โดยในส่วนของมาตรา 103/7 วรรคหนึ่ง อันเป็นเรื่องของการกำหนดให้มีการประกาศราคากลางและรายละเอียดการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้นั้น เนื่องจากในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญกำหนดให้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน ซึ่งเรื่องดังกล่าวถูกโต้แย้งจากคณะรัฐมนตรีทำให้ยังไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายได้ แต่ในส่วนของมาตรา 103/7 วรรคสอง อันเป็นเรื่องของการจัดทำหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐนั้น เป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยตรง เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการจัดทำหลักเกณฑ์ดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้วได้ประกาศหลักเกณฑ์ในราชกิจจานุเบกษาทำให้มีผลใช้บังคับในปัจจุบัน

Abstract

Suppressing corruption is one of the most important problems in Thailand and it is one of the reasons that have led to political coup d'état. Corruption stems from the procurement process of the state even with complicated regulation such as the Regulations of the Office of the Prime Minister on Procurement B.E. 2535 (1992) and the Offences Relating to Price Rigging in Public Sector Contract Bidding Act of B.E. 2542 (1999). However, such laws and regulation have not reduced the government procurement corruption. From this reason, the revision of the Organic Act on Counter Corruption B.E. 2542 (1999) by the ad hoc committee of parliament have added regulation on strengthening anti-corruption by specifying for government agencies to aggregate expense report for procurement processes, especially the official price and calculation of the official price in an electronic document accessible by the public (Article 103/7 Section 1). The law also added an article on the case of a contract between government agency and a legal entity or person that is the contract counter-part. The person or entity contracted to the government is obligated to show spending accounts of the contracted project to the Revenue Department. This account is an addition to the regular yearly balance sheet given to the Revenue Department in order to conduct an audit on the expenses and income tax for the contracted project (Article 103/7 Section 2)

The ad hoc committee of parliament has created a subcommittee and various working group to study, analyze as well as proceed on specifying detail rules according to additional rule on the Organic Act on Counter Corruption. However, the approach on the procedure according to the Anti-Corruption process on the Act on Counter Corruption have encounter difficulties, especially on Article 103/7 Section 1 on the specification of official price and details on the calculation of the official price in an electronic document accessible by the public. This is because the related laws on the Constitution needs to be approved by the Cabinet, at which have been debated by the Cabinet causing delay on proceedings according to the law. However, regulation in Article 103/7 Section 2, on obligation of the person or entity contracted to the government to show spending accounts of the contracted project, is under direct jurisdiction of the Office of the National Anti-Corruption Commission. Once the Commission finishes the rules according to the act, it can be declared in the Government Gazette, effective immediately.

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ 1	ความเป็นมาของมาตรา 103/7 วรรคแรกแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554	2
1.	การดำเนินการป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐก่อนที่จะมีการบังคับใช้มาตรา 103/7 วรรคแรกแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554	2
2.	ความเป็นมาของมาตรา 103/7 วรรคแรกแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554	4
3.	การจัดทำแนวทางการดำเนินการประกาศราคากลางและรายละเอียดการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา 103/7 วรรคแรกแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554	15
4.	ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างคณะรัฐมนตรีกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. เกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา 103/7 วรรคแรกแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554	17
ส่วนที่ 2	ความเป็นมาของมาตรา 103/7 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554	25
1.	การดำเนินการป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐก่อนที่จะมีการบังคับใช้มาตรา 103/7 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ	

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554	25
2. ความเป็นมาของมาตรา 103/7 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554	27
3. การจัดทำหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของ โครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ตามมาตรา 103/7 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554	31
บทสรุปและข้อเสนอแนะ	37

โครงการวิจัย

เรื่อง

“พัฒนาการของการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ”

รายงานศึกษาวิจัยฉบับนี้ คณะผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารสำคัญของทางราชการที่เกี่ยวข้องกับมาตรา 103/7 วรรคแรกและวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 อาทิเช่น รายงานการประชุม การตอบข้อหารือจากหน่วยงานต่าง ๆ ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา รวมถึงร่างกฎหมายที่มีการเสนอเข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร โดยเน้นศึกษาพัฒนาการของการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ซึ่งพัฒนาการสำคัญของกฎหมายป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างนั้นอยู่ที่ความพยายามในการบัญญัติมาตรา 103/7 วรรคแรกและวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 คณะผู้วิจัยจึงได้ทำการนำเสนอข้อมูลโดยแบ่งออกออกเป็น 2 ส่วนด้วยกันเพื่อประโยชน์ในการศึกษาคือ ส่วนแรกเป็นการศึกษาความเป็นมาของมาตรา 103/7 วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 สำหรับส่วนที่สอง เป็นการศึกษาความเป็นมาของมาตรา 103/7 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 ซึ่งจะได้บรรยายตามลำดับ ดังนี้

เจตนารมณ์ในการจัดให้มีบทบัญญัติมาตรา 103/7 วรรคแรกและวรรคสองนั้น มีที่มาจากการที่ประเทศไทยประสบปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐอันทำให้รัฐต้องสูญเสียงบประมาณแผ่นดินในแต่ละปีเป็นจำนวนมหาศาล ซึ่งสาเหตุสำคัญประการหนึ่งเกิดจากการที่ข้อมูลและขั้นตอนในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ เช่น รายละเอียดค่าใช้จ่าย การคำนวณราคากลาง ที่มีได้มีการเปิดเผยให้สามารถตรวจสอบได้เท่าที่ควร อีกทั้งในการทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้างระหว่างหน่วยงานของรัฐกับนิติบุคคลอื่นยังขาดการตรวจสอบในเรื่องการแสดงบัญชีการรับจ่ายและการคำนวณภาษี ทำให้การดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ ในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐขาดความโปร่งใสและเป็นช่องทางให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลแสวงหาผลประโยชน์อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐอย่างมาก จึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรการในการควบคุมตรวจสอบการกระทำดังกล่าว

ส่วนที่ 1

**ความเป็นมาของมาตรา 103/7 วรรคแรกแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554**

**1. การดำเนินการป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐก่อนที่จะมีการบังคับใช้
มาตรา 103/7 วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554**

การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109/ตอนที่ 7/หน้า 13/ลงวันที่ 31 มกราคม 2535 ประกอบกับมาตรการที่คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2536 มีมติอนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมราคากลางซึ่งมีหน้าที่ในการกำหนดหลักเกณฑ์ในการคำนวณราคากลางและจัดทำคู่มือสำหรับให้ส่วนราชการต่าง ๆ ถือปฏิบัติ กำกับดูแลการคำนวณราคากลางโดยมีอำนาจเข้าตรวจสอบรายละเอียดการคำนวณราคากลาง แต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติงานและวินิจฉัยปัญหาและยกเว้นผ่อนผันการดำเนินการตามมาตรการป้องกันหรือลดโอกาสสมยอมกันในการเสนอราคา และต่อมา ในวันที่ 28 ธันวาคม 2536 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบมาตรการป้องกันหรือลดโอกาสการสมยอมในการเสนอราคาเพิ่มเติม ได้แก่ การเห็นชอบราคากลางในงานก่อสร้างของทางราชการตามที่คณะกรรมการควบคุมราคากลางเสนอ และมาตรการป้องกันหรือลดโอกาสการสมยอมในการเสนอราคาตามที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเสนอ ซึ่งมีผลเริ่มปฏิบัติตั้งแต่ 1 กุมภาพันธ์ 2537 เป็นต้นมา

โดยในส่วนของการดำเนินการมาตรการป้องกันหรือลดโอกาสในการสมยอมกันเสนอราคา เฉพาะกรณีการกำหนดราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ป.ป.ป.) ในขณะนั้นได้นำเสนอรายละเอียดมาตรการป้องกันหรือลดโอกาสในการสมยอมกันเสนอราคา เฉพาะกรณีการกำหนดราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการตามข้อเสนอแนะ ในมาตรา 13 (1) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2530 ซึ่งเมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วได้มีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2541

จากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2541 นี้เองได้แสดงให้เห็นว่า ทางราชการต้องสูญเสียงบประมาณแผ่นดินในแต่ละปีเป็นจำนวนมากเนื่องจากการสมยอมกันในการเสนอราคาซึ่งเกิดจากฝ่ายเอกชนและเกิดจากความร่วมมือกันของฝ่ายเอกชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงได้มอบหมายให้รัฐมนตรี

ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) เป็นประธานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำการยก ร่างกฎหมายเพื่อแก้ไขและป้องกันปัญหาการสมยอมในการเสนอราคาและให้ปรับปรุงแก้ไขระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันแล้วนำเสนอ คณะรัฐมนตรี อันส่งผลในเวลาต่อมาให้มีการแก้ไขระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ในหลายเรื่อง เช่น การเพิ่มนิยามคำว่า ผู้เสนอราคาที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน การขัดขวางการ แข่งขันราคาอย่างไม่เป็นธรรม รวมถึงการแก้ไขปรับปรุงให้มีเนื้อหาของระเบียบฯ ที่กำหนดให้การจัดหา พสดุตามระเบียบดังกล่าว ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละขั้นตอนของการจัดหาต้องดำเนินการโดยเปิดเผย โปร่งใส และเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันกันอย่างเป็นธรรม ตามข้อ 15 ทวิ และกำหนดให้ผู้เสนอราคา หรือผู้เสนองานที่เป็นผู้เสนอราคาที่มีผลประโยชน์ร่วมกันแต่เพียงรายเดียวนั้นมีสิทธิที่จะเสนอราคา ที่เสนองานในการซื้อหรือการจ้างทำพัสดุ การจ้างที่ปรึกษา หรือการจ้างออกแบบและควบคุมงานของ ทางราชการในแต่ละครั้ง ตามข้อ 15 ตริ รวมถึงการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติ ตัดรายชื่อผู้เสนอราคาหรือผู้เสนองานที่กระทำการอันเป็นการขัดขวางการแข่งขันราคากันอย่างเป็น ธรรมทุกรายออกจากการเป็นผู้เสนอราคาหรือผู้เสนองานในการซื้อหรือการจ้างทำพัสดุ การจ้างที่ ปรึกษา หรือการจ้างออกแบบและควบคุมงานในครั้งนั้น ตามข้อ 15 ฉ

นอกจากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 แล้ว พระราชบัญญัติว่าด้วย ความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116/ตอนที่ 120 ก/หน้า 70/ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 เป็นกฎหมายอีกฉบับหนึ่งที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้การจัดหาสินค้าและบริการจากการจัดซื้อหรือการจัดจ้างหรือวิธีอื่นใดของหน่วยงานของรัฐทุกแห่ง ที่ได้ดำเนินการโดยใช้เงินงบประมาณ เงินกู้ เงินช่วยเหลือ หรือรายได้ของหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นเงิน ของแผ่นดินจะต้องกระทำอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรมและมีการแข่งขันกันอย่างเสรีเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด แก่รัฐ การกระทำในลักษณะการสมยอมกันในการเสนอราคาและการมีพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้มิได้มี การแข่งขันกันอย่างแท้จริงและก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศชาติเป็นความผิดตามกฎหมาย ดังกล่าวเพื่อให้เกิดการปราบปรามการกระทำในลักษณะนั้น โดยมีการตราบทบัญญัติที่เชื่อมโยง สอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ในส่วนที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม เช่น ในส่วนที่เกี่ยวกับ ...อันเป็นมาตรฐานในการเสนอราคา โดยมุ่งหมายมิให้มีการแข่งขันในการ เสนอราคาอย่างเป็นธรรม...ตามมาตรา 11 และในส่วนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ...ได้ กระทำการใด ๆ โดยมุ่งหมายมิให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม เพื่อเอื้ออำนวยแก่ผู้เข้าทำ การเสนอราคารายใดให้เป็นผู้มีสิทธิทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐ ตามมาตรา 12 เป็นต้น

ต่อมาในปี พ.ศ. 2550 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างตามที่คณะกรรมการกำกับนโยบายราคากลางงานก่อสร้าง (กระทรวงการคลัง) เสนอ เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2550 โดยมีสาระสำคัญของหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง (ปรับปรุงใหม่) ทำให้ในการประกาศราคากลางงานก่อสร้าง ส่วนราชการจะต้องดำเนินแนวปฏิบัติตามแนวทางวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ซึ่งแยกเป็นงานก่อสร้างอาคาร งานก่อสร้างชลประทาน งานก่อสร้างทาง งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยม ทั้งนี้ การประกาศราคากลางได้กำหนดให้หน่วยงานที่จะมีการจ้างก่อสร้าง ประกาศราคากลางที่คณะกรรมการราคากลางได้คำนวณไว้ในประกาศสอบราคากลาง ประมวลราคากลางหรือตามที่ระเบียบกำหนด ส่วนรายละเอียดของการคำนวณราคากลางตาม BOQ (Bill of Quantities) ให้หน่วยงานที่จะมีการสร้างต้องเตรียมไว้ หากมีผู้สนใจขอตรวจดูหรือขอถ่ายสำเนาเอกสารจะต้องดำเนินการตามคำขอทันทีและให้ถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ด้วย

2. ความเป็นมาของมาตรา 103/7 วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554

ในขณะเดียวกัน พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาไปเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2542 ใช้บังคับไปได้ระยะหนึ่งก็มีการเสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมในบางมาตรา แต่ในเวลาต่อมาได้มีการเสนอขอแก้ไขปรับปรุงเป็นครั้งใหญ่ โดยการแก้ไขกฎหมาย ป.ป.ช. ครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งเนื่องจากต้องฟันฝ่าปัญหาและอุปสรรคหลายประการกว่าจะผ่านการพิจารณาออกมาเป็นกฎหมายที่มีสภาพบังคับในปัจจุบัน การแก้ไขกฎหมายฉบับนี้จึงมีประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการร่างกฎหมายและประเด็นปัญหาข้อกฎหมายอยู่มากในการเสนอแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 นั้น การยกร่างแก้ไขปรับปรุงกฎหมายครั้งแรกมีที่มาจากมาตรา 302 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ที่ได้บัญญัติให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มีผลใช้บังคับต่อไปและให้การแก้ไขเพิ่มเติมในช่วงเวลาที่ได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย(ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2549 ให้ถือว่าเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 250 (3) ได้บัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจได้สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงหรือข้าราชการซึ่งดำรง

ตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกองขึ้นไป ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม รวมทั้งดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการในระดับที่ต่ำกว่าที่ร่วมกันกระทำความผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งในระดับดังกล่าวหรือกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือที่กระทำความผิดในลักษณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรดำเนินการ ดังนั้น ในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายจึงได้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้มีเนื้อหาสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รวมถึงปรับปรุงเนื้อหาของกฎหมายในส่วนอื่นๆ เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถนำกฎหมายฉบับนี้ไปใช้ในการดำเนินการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ประกอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 302 (2) และวรรคสามได้บัญญัติให้ผู้รักษาการตามกฎหมายจะต้องทำการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปีนับแต่การประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2550 และในวรรคสี่ได้บัญญัติให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวและให้วุฒิสภาพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น จึงได้มีการยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ...) พ.ศ. เพื่อเสนอต่อรัฐสภาให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ โดยมีผู้เสนอร่างกฎหมายรวม 3 ฉบับด้วยกัน คือ

1. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่...) พ.ศ. ที่ได้เสนอโดย นางจุรี วิจิตรวาทการ กับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามมาตรา 10 วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย(ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2549 เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2550

2. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่...) พ.ศ. ที่เสนอโดย คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อให้มีการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งได้เสนอร่างกฎหมายฉบับนี้ ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2550

3. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ...) พ.ศ. ที่เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ในวันที่ 12 กันยายน 2550 เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ...) พ.ศ.ทั้งสามร่างที่ได้มีการเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาตินั้น ผู้กร่างกฎหมายไม่ได้เสนอให้มีการเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา 103/7 และมาตรา 103/8 แต่อย่างใด

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ...) พ.ศ.ที่เสนอโดย นางจรี วัชรวาทการ กับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ...) พ.ศ.ที่เสนอโดย คณะรัฐมนตรีและร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ...) พ.ศ.ที่เสนอโดย คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ...) พ.ศ. ข้างต้น ในการประชุมครั้งที่ 51/2550 เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2550 และได้มีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ...) พ.ศ. จำนวน 25 คน พิจารณาในวาระที่สอง ขั้นกรรมาธิการและให้มีการแปรญัตติภายใน 7 วัน โดยให้ถือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ...) พ.ศ.ที่เสนอโดย คณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา และการพิจารณาในวาระที่สองโดยคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ...) พ.ศ. นั้น คณะกรรมาธิการประชุมไปทั้งหมด จำนวน 18 ครั้ง จากนั้นจึงได้เสนอรายงานการพิจารณาต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ต่อมาในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ...) พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้พิจารณาในวาระที่สอง ตั้งแต่ ชื่อร่าง คำปรารภ และได้มีการพิจารณาเรียงลำดับมาตราของร่างกฎหมายจนครบทุกมาตรา จนกระทั่งได้มีการลงมติเห็นชอบในวาระที่สาม ซึ่งมีผู้เข้าประชุม 129 คน มีมติเห็นด้วย 124 เสียง ไม่เห็นด้วย 1 เสียง งดออกเสียง 4 เสียง ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติจึงได้ส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ...) พ.ศ. ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญตามมาตรา 141 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

การส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ...) พ.ศ. ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณานั้นเป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมายอันเนื่องมาจากเมื่อรัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม

การทูลจัต (ฉบับที่. ...) พ.ศ. แล้ว ก่อนที่จะนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยก็จะต้องส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา 141 และศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ...) พ.ศ. ไว้พิจารณา ซึ่งในการพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของพระราชบัญญัติดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญได้ตรวจสอบถึงองค์ประชุมและการพิจารณาออกเสียงลงคะแนนในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ...) พ.ศ. โดยศาลรัฐธรรมนูญได้กำหนดประเด็นในการพิจารณาไว้ 2 ประเด็น **ประเด็นแรก**คือ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ...) พ.ศ. ได้ตราขึ้นถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือไม่ ส่วน**ประเด็นที่สอง**คือ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ...) พ.ศ. มีข้อความขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญหรือไม่

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ...) พ.ศ. ของศาลรัฐธรรมนูญนั้น มาตรา 126 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติให้การประชุมสภาผู้แทนราษฎรและการประชุมวุฒิสภาต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภาจึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่ในกรณีการพิจารณาระเบียบวาระกระทู้ถามตามมาตรา 156 และมาตรา 157 สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาจะกำหนดเรื่ององค์ประชุมไว้ในข้อบังคับเป็นอย่างอื่นก็ได้ การที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติไว้ดังกล่าวจึงหมายถึงการใช้อำนาจนิติบัญญัติของสภาผู้แทนราษฎรและของวุฒิสภาจะต้องมีองค์ประชุมครบตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด หากมีการออกเสียงลงคะแนนในที่ประชุมที่ไม่ครบองค์ประชุม ก็คือถือเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏ การประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ...) พ.ศ. ได้มีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเข้าประชุมไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติในขณะนั้น คือไม่ถึง 125 คน การประชุมพิจารณาร่างกฎหมายในวันดังกล่าวจึงเป็นการประชุมที่ไม่ครบองค์ประชุม ดังนั้น ในการลงมติในขึ้นรับหลักการจึงไม่อาจถือเป็นมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ เมื่อมติในการประชุมในวาระที่ 1 ขึ้นรับหลักการเป็นการประชุมที่มีองค์ประชุมที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จึงทำให้กระบวนการตราร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ...) พ.ศ. ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 สภานิติบัญญัติแห่งชาติจึงไม่สามารถนำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(ฉบับที่. ...) พ.ศ. ไปพิจารณาต่อไปในวาระที่สองและวาระที่สามได้ ดังนั้น เมื่อกระบวนการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการมาโดยไม่ถูกต้องตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนด จึงทำให้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ...) พ.ศ.ฉบับนี้เป็นอันตกไปตามมาตรา 141 วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในประเด็นที่สองว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ...) พ.ศ. มีข้อความขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญหรือไม่

จากการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญตามคำวินิจฉัยที่ 3/2551 เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2551 จึงทำให้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ...) พ.ศ. ต้องมีอันตกไปตามมาตรา 141 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

อย่างไรก็ดี แม้การเสนอแก้ไขปรับปรุงกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตต้องมีอันตกไปตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเนื่องจากกระบวนการกฎหมายนั้นได้ดำเนินการไปโดยไม่ถูกต้องตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดก็ตาม แต่ความพยายามที่จะเสนอแก้ไขปรับปรุงกฎหมายฉบับดังกล่าวก็ยังมีได้หมดไป ซึ่งเมื่อพิจารณามาตรา 250 (3) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติเพิ่มอำนาจให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงหรือข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกองขึ้นไป ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม รวมทั้งดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการในระดับที่ต่ำกว่า ที่ร่วมกันกระทำความผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งในระดับดังกล่าวหรือกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือที่กระทำความผิดในลักษณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรดำเนินการ โดยจะต้องมีการกำหนดรายละเอียดในการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดังนั้น จึงมีการเสนอแก้ไขปรับปรุงกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้กฎหมายฉบับนี้มีบทบัญญัติที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ประกอบกับต้องดำเนินการตามมาตรา 302 แห่งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่ได้บัญญัติให้ผู้รักษาการตามกฎหมายจะต้องแก้ไขปรับปรุงกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญฯ ให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี นับแต่การประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อย

ยี่สิบวัน นับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและให้วุฒิสภาพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น

การเสนอร่างแก้ไขกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ..) พ.ศ. ครั้งที่สองนี้ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีหนังสือ ปช 0022/042 ลงวันที่ 13 มิถุนายน 2551 เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ..) พ.ศ. เพื่อให้สภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ..) พ.ศ. ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเพื่อดำเนินการแก้ไขกฎหมายตามกรอบระยะเวลาที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ โดยในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ..) พ.ศ. ที่เสนอโดยประธานกรรมการ ป.ป.ช. นี้ยังมิได้มีบทบัญญัติมาตรา 103/7 และมาตรา 103/8 ในชั้นของการเสนอแก้ไขกฎหมาย อย่างไรก็ตาม นอกจากร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ..) พ.ศ. ของประธานกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าว ยังมีผู้เสนอร่างกฎหมายต่อสภาผู้แทนราษฎรอีก คือ ร่างกฎหมายที่ได้เสนอโดย คณะกรรมการ ป.ป.ช. ร่างกฎหมายที่ได้เสนอโดย นายพีรพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค ร่างกฎหมายที่ได้เสนอโดยนายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ ร่างกฎหมายที่ได้เสนอโดย นายสุขุมพงษ์ โง่นคำ และร่างกฎหมายที่ได้เสนอโดยนายทศพล เพ็งส้ม ทำให้มีการเสนอร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณารวม 5 ฉบับ

ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ 23 ปีที่ 2 ครั้งที่ 24 (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันพุธ ที่ 29 เมษายน 2552 ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาระเบียบวาระเร่งด่วนคือ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต(ฉบับที่..) พ.ศ. ที่ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ได้เป็นผู้เสนอซึ่งที่ประชุมได้เห็นชอบและให้นำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ..) พ.ศ. อีกจำนวน 4 ฉบับที่ได้มีการเสนอประกบร่างที่ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ได้เสนอโดยให้มีการพิจารณารวมกัน และปรากฏว่าในการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรซึ่งได้ประชุมและได้ลงมติวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้ง 5 ฉบับพร้อมกัน ด้วยคะแนนเสียง 240 เสียง ไม่รับหลักการด้วยคะแนนเสียง 5 เสียงและไม่ลงคะแนน 14 เสียง จากนั้นได้มีการตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน 36 คน เพื่อพิจารณาร่างกฎหมายและให้ถือเอาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. ของประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลักในการพิจารณาและกำหนดให้มีการแปรญัตติภายใน 7 วัน

เมื่อคณะกรรมการการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ..) พ.ศ. แล้วเสร็จ จึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ...) พ.ศ. พร้อมกับรายงานของคณะกรรมการการวิสามัญต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันศุกร์ 13 สิงหาคม 2552 และได้บรรจุในระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 23 ปีที่ 2 ครั้งที่ 7 (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ 2 กันยายน 2552 และที่ประชุมของสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ..) พ.ศ. นี้ ในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 23 ปีที่ 2 ครั้งที่ 11 (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ 23 กันยายน 2552

เมื่อสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาเรียงลำดับมาตราจนจบแล้ว จึงได้มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ..) พ.ศ. อีกครั้งหนึ่ง ต่อจากนั้นสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาในวาระที่สามและได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่..) พ.ศ. ด้วยคะแนนเสียง 268 เสียง ไม่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียง 7 เสียง งดออกเสียง 6 เสียงและไม่ลงคะแนนเสียง 2 เสียง สภาผู้แทนราษฎรจึงได้ส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่. ..) พ.ศ. ให้วุฒิสภาพิจารณา เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2552 ทั้งนี้ ตามมาตรา 302 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

ในชั้นพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญของสภาผู้แทนราษฎรนั้น ได้มีการเพิ่มเติมเนื้อหาบางประการเข้าไปในร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตโดยได้เพิ่มหลักการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ที่ให้หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยเฉพาะราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้ รวมถึงการเพิ่มบทบัญญัติในกรณีที่มีการทำสัญญาระหว่างหน่วยงานของรัฐกับบุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐนั้น มีหน้าที่แสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐต่อกรมสรรพากร นอกเหนือจากบัญชีแบบปกติที่ยื่นประจำปี เพื่อให้มีการตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินและการคำนวณภาษีเงินได้ในโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐดังกล่าว

มาตรา 103/7 และมาตรา 103/8 ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 จึงเกิดขึ้นในชั้นของคณะกรรมการการวิสามัญโดยได้กำหนดไว้ในมาตรา 103/6/6 - มาตรา 103/6/7 อันเป็นมาตราที่คณะกรรมการการวิสามัญได้บัญญัติเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ ปรากฏรายละเอียดตามบันทึกรายงานการประชุม ในวาระที่สองของสภาผู้แทนราษฎรซึ่งที่ประชุมของสภาผู้แทนราษฎรได้เห็นชอบด้วยกับการกำหนดเพิ่มเติมขึ้นใหม่ของคณะกรรมการ

สภาผู้แทนราษฎรจึงได้มีมติเห็นชอบในครั้งที่ 11 (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ 23 กันยายน 2552 และได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. จากนั้นก็ได้ส่งให้วุฒิสภาพิจารณาเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2552

ต่อมา ที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 10 (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันจันทร์ที่ 5 ตุลาคม 2552 ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่สภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบแล้วและต่อมาในการประชุมวุฒิสภาในครั้งที่ 17 (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เป็นพิเศษ วันอังคารที่ 24 พฤศจิกายน 2552 ได้ลงมติให้แก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต(ฉบับที่ ..) พ.ศ. แล้วส่งคืนสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2552 สภาผู้แทนราษฎรไม่เห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมของวุฒิสภา จึงได้ตั้งคณะกรรมการร่วมกันเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ประกอบด้วยกรรมการฝ่ายสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 11 คน และกรรมการฝ่ายวุฒิสภาจำนวน 11 คน เมื่อคณะกรรมการร่วมกันพิจารณาแล้วเสร็จจึงส่งให้แต่ละสภาให้ความเห็นชอบที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 23 ปีที่ 3 ครั้งที่ 28 (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ 17 พฤศจิกายน 2553 ได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามที่คณะกรรมการร่วมกันเสนอ และที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 17 (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันจันทร์ที่ 22 พฤศจิกายน 2553 ได้ลงมติเห็นชอบด้วยตามที่คณะกรรมการร่วมกันเสนอเช่นเดียวกัน กรณีจึงถือว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ประธานรัฐสภาจึงส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 141 แห่งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน โดยศาลรัฐธรรมนูญได้กำหนดประเด็นวินิจฉัยไว้ 2 ประเด็น ประเด็นที่แรก คือ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตราขึ้นโดยถูกต้องตามบทบัญญัติแห่ง

รัฐธรรมนูญ หรือไม่ และประเด็นที่สอง คือ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงจากคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง คำชี้แจงของผู้เกี่ยวข้องรวมทั้งได้ตรวจพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญโดยเสียงข้างมาก (8 ต่อ 1) เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เป็นร่างแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ซึ่งเสนอโดยประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 302 วรรคสาม ประกอบมาตรา 139 (3) และมาตรา 139 (2) ถูกต้องแล้ว โดยใช้ร่างที่เสนอโดยประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นร่างหลักและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาได้กระทำเป็นสามวาระ โดยมีองค์ประชุมและการออกเสียงลงคะแนน รวมถึงระยะเวลาในการพิจารณาเป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ แม้การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรจะใช้เวลาเกินกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 302 วรรคสี่ แต่กำหนดระยะเวลาดังกล่าวไม่มีบทบังคับให้เกิดผลใด ๆ ต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ จึงต้องถือว่าเป็นกำหนดเวลาเร่งรัดเท่านั้น ไม่ทำให้การตราร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เสียไป ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. จึงตราขึ้นโดยถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแล้ว ส่วนในประเด็นที่สอง ที่ว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่นั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาข้อความในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ทั้ง 74 มาตรา รวมถึงในส่วนของคำปรารภ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แล้ว ศาลรัฐธรรมนูญได้มีมติเป็นเอกฉันท์เห็นว่า คำปรารภและร่างกฎหมายจำนวน 73 ร่างมาตรา ไม่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เว้นแต่ร่างมาตรา 64 ที่มีข้อความว่า “ให้ยกเลิกความในมาตรา 111 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 111 ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการกำหนดอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งให้กับข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ โดยให้มีการจัดทำบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง ของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ตามพื้นความรู้ ประสบการณ์ ภาระหน้าที่ตามคุณภาพงาน และการดำรงตนอยู่ในความยุติธรรมสำหรับตำแหน่งข้าราชการในสาขากระบวนการยุติธรรมในแต่ละชั้น ตำแหน่งให้จัดทำบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งโดยมีอัตราไม่สูงกว่าบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาโดยให้มีผลใช้บังคับได้ในส่วนของตำแหน่งข้าราชการประเภทอื่นให้นำบัญชีอัตราเงินเดือนและ

เงินประจำตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับโดยอนุโลมบัญชีเงินเดือนตามวรรคสองและวรรคสามให้นำมาคำนวณบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้การจ่ายเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง ให้แก่ข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น”

กฎหมายกำหนดให้องค์กรตามรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีหน่วยธุรการเป็นหน่วยงานที่เป็นอิสระในการบริหารงานบุคคลการงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ สำหรับในส่วน of เงินเดือน เงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอื่นของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญและองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญที่รวมถึงองค์กรอัยการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 202 และมาตรา 255 วรรคเจ็ด ได้บัญญัติไว้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติและจะนำระบบบัญชีเงินเดือนหรือเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับมิได้ จากบทบัญญัติดังกล่าวย่อมแสดงให้เห็นได้ว่า รัฐธรรมนูญได้บัญญัติเรื่องระบบบัญชีเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอื่นของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญและองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะพนักงานอัยการไว้อย่างชัดเจนว่า ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติและจะนำระบบบัญชีเงินเดือนหรือเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับมิได้ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันความเป็นอิสระในการทำหน้าที่ตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้

ในส่วนหน่วยงานที่เป็นหน่วยธุรการขององค์กรตามรัฐธรรมนูญนั้น บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ในทำนองเดียวกันว่า ให้สำนักงานขององค์กรเหล่านี้เป็นหน่วยงานที่เป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณและการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งรวมถึงสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา 251 วรรคสามด้วย อันเป็นการมอบอำนาจให้ฝ่ายนิติบัญญัติเป็นผู้ตรากฎหมายขึ้นใช้บังคับตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ แต่มิได้บัญญัติห้ามมิให้นำระบบบัญชีเงินเดือนหรือเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับเช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรตามรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด นอกจากนี้ การกำหนดบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการไม่ว่าเป็นฝ่ายใด มีหลักเกณฑ์ที่สำคัญ คือ ให้กำหนดโดยการตราเป็นพระราชบัญญัติซึ่งออกโดยรัฐสภาเสียก่อน และหากจะมีการปรับอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ก็ให้กระทำได้ด้วยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกาซึ่งออกโดยคณะรัฐมนตรี แต่ก็ต้องเป็นกรณีที่มิบัญญัติอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติอยู่ก่อนแล้ว แม้แต่บัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของพนักงานอัยการก็เช่นเดียวกัน

ดังนั้น การที่ร่างมาตรา 64 กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งมีฐานะเป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นผู้ที่มีอำนาจกำหนดและจัดทำบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. โดยในส่วนข้าราชการประเภทอื่นให้นำบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับโดยอนุโลม และในส่วนข้าราชการในสาขากระบวนการยุติธรรมมีอัตราไม่สูงกว่าบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำ

ตำแหน่งของข้าราชการอัยการได้ โดยไม่ต้องได้รับการพิจารณาจากรัฐสภานั้น จึงมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติระหว่างข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. และข้าราชการฝ่ายอื่น นอกจากนี้ การกำหนดตำแหน่งหรือคุณสมบัติต่าง ๆ ของข้าราชการในสาขากระบวนการยุติธรรมได้กำหนดหลักเกณฑ์อันเป็นพื้นฐานแห่งการกำหนดบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งไว้ในร่างมาตรา 63 ที่ให้เพิ่มความเข้มงวดในมาตรา 110/1 วรรคหนึ่ง ว่า “ในการกำหนดตำแหน่งข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ให้ดำรงตำแหน่งในสาขากระบวนการยุติธรรมนั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีพื้นความรู้ในระดับเนติบัณฑิต หรือเป็นผู้สำเร็จปริญญาทางกฎหมาย และเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการไต่สวนและวินิจฉัยคดี หรือการให้ความเห็นทางกฎหมาย ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด” ก็เป็นเพียงการกำหนดคุณสมบัติอย่างกว้างเท่านั้น เมื่อไม่ปรากฏว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีข้อความใดกำหนดให้ข้าราชการในสาขากระบวนการยุติธรรมมีความแตกต่างจากข้าราชการฝ่ายอื่นหรือมีคุณสมบัติทำนองเดียวกันกับพนักงานอัยการ จึงมีความแตกต่างกันในสาระสำคัญ

ดังนั้น ร่างมาตรา 64 ที่ให้ยกเลิกความในมาตรา 111 และให้ใช้ความแทนดังกล่าว จึงไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญมาตรา 251 วรรคสาม ประกอบมาตรา 202 และมาตรา 255 วรรคเจ็ด และเป็น การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคลที่เป็นข้าราชการฝ่ายอื่นอันเป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา 30 วรรคหนึ่ง และวรรคสาม แต่ศาลรัฐธรรมนูญมีมติเป็นเอกฉันท์ว่าร่างมาตรา 64 ที่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้น **ไม่เป็น สาระสำคัญ** อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ขอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ยกเว้นร่างมาตรา 64 ที่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เป็นอันตกไปตามมาตรา 141 วรรคสอง และให้ส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. กลับคืนสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเพื่อพิจารณาตามลำดับตามมาตรา 141 วรรคสาม

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ 49/2553 และเมื่อได้ดำเนินการตามกฎหมายแล้วจึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 โดยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 128 ตอนที่ 26 ก หน้า 1 ลงวันที่ 18 เมษายน 2554

3. การจัดทำแนวทางการดำเนินการประกาศราคากลางและรายละเอียดการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา 103/7 วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554

ก่อนที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 จะประกาศใช้บังคับ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เตรียมดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับหมวด 9/1 การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงได้มีคำสั่งที่ 573/2553 ลงวันที่ 14 ธันวาคม 2553 แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อศึกษาวิเคราะห์และพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่แก้ไขเพิ่มเติม เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์การทำสัญญาระหว่างหน่วยงานของรัฐและการจัดให้มีรางวัลตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคล (คณะที่ 2) ขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการศึกษาวิเคราะห์และพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่แก้ไขเพิ่มเติม เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์การทำสัญญาระหว่างหน่วยงานของรัฐและการจัดให้มีรางวัลตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคล

คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อศึกษาวิเคราะห์และพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่แก้ไขเพิ่มเติม เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์การทำสัญญาระหว่างหน่วยงานของรัฐและการจัดให้มีรางวัลตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคล (คณะที่ 2) ได้มีคำสั่งที่ 1/2555 แต่งตั้งคณะทำงานศึกษาและจัดทำร่างรายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อสั่งการให้หน่วยงานของรัฐจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างขึ้นเพื่อทำหน้าที่ศึกษาวิเคราะห์และจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับการกำหนดให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยเฉพาะราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบฐานข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้รวมถึงจัดทำร่างรายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อเสนอให้รัฐมนตรีพิจารณาสั่งการให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยเฉพาะราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้และกำหนดวิธีการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อติดตามผลการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้รวมถึงปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ในการดำเนินการของคณะทำงานศึกษาและจัดทำร่างรายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อสั่งการให้หน่วยงานของรัฐจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างนั้น ได้มีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากสาขาวิชาชีพต่าง ๆ มาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะแก่คณะทำงาน เช่น ผู้แทนวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ สมาคมวิศวกรที่ปรึกษาแห่งประเทศไทย สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์และสมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

คณะทำงานศึกษาและจัดทำร่างรายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อสั่งการให้หน่วยงานของรัฐจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างประชุมเพื่อจัดทำรายละเอียดต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่จำนวน 8 ครั้ง จึงได้ข้อสรุปของการดำเนินงานในเรื่องนี้ โดยการประกาศราคากลางและวิธีการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์นั้น ให้กำหนดเป็นประเภทของงานและได้มีการกำหนดการจัดซื้อจัดจ้างในงาน 7 ประเภทที่จะต้องมีการประกาศราคากลางและวิธีการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งได้แก่

1. งานจ้างก่อสร้าง
2. การจัดซื้อจัดจ้างที่มีใช้งานก่อสร้าง
3. การจ้างควบคุมงาน
4. การจ้างออกแบบ
5. การจ้างที่ปรึกษา
6. การจ้างงานวิจัยหรือเงินสนับสนุนให้ทุนการวิจัย
7. การจ้างที่ปรึกษาพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์

จากนั้น คณะทำงานศึกษาและจัดทำร่างรายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อสั่งการให้หน่วยงานของรัฐจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างได้นำเสนอการจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยเฉพาะราคากลางและวิธีการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (ราคาอ้างอิง) เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้ต่อคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อศึกษาวิเคราะห์และพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่แก้ไขเพิ่มเติม เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์การทำสัญญาระหว่างหน่วยงานของรัฐและการจัดให้มีรางวัลตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคล (คณะที่ 2) ซึ่งคณะกรรมการเฉพาะกิจฯ ในการประชุมครั้งที่ 8/2554 วันที่ 27 พฤษภาคม 2554 ก็ได้มีมติให้นำเสนอร่างแนวทางการประกาศราคากลางและรายละเอียดการคำนวณราคากลางไว้ในระบบ

ฐานข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา 103/7 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2554 เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากส่วนราชการและเอกชนในวันจันทร์ที่ 30 พฤษภาคม 2554 และต่อมา ในการประชุมครั้งที่ 9/2554 วันจันทร์ที่ 13 มิถุนายน 2554 ที่ประชุมคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อศึกษาวิเคราะห์และพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่แก้ไขเพิ่มเติม เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์การทำสัญญาระหว่างหน่วยงานของรัฐและการจัดให้มีรางวัลตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคล (คณะที่ 2) ได้พิจารณาความเห็นที่ได้รับจากการสัมมนาเมื่อวันจันทร์ที่ 30 พฤษภาคม 2554 และได้มีมติให้ฝ่ายเลขานุการปรับปรุงร่างแนวทางการประกาศราคากลางและรายละเอียดการคำนวณราคากลางไว้ในระบบฐานข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา 103/7 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2554 และนำเสนอรายละเอียดการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างฯ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาต่อไป

4. ปัญหาระหว่างคณะรัฐมนตรีกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. เกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา 103/7 วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554

หลังจากที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ฉบับใหม่ที่มีผลใช้บังคับไปเมื่อกลางปี พ.ศ. 2554 ที่ผ่านมา โดยในมาตรา 103/7 วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 ได้บัญญัติไว้ว่า **“ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยเฉพาะราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้”** จากบทบัญญัติดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงได้ตั้งคณะทำงานขึ้นมาจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับ **“การให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยเฉพาะราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้ และการกำหนดมาตรการที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม”** เมื่อดำเนินการเสร็จเรียบร้อยและผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงได้เสนอเรื่องดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรี

เพื่อดำเนินการตามมาตรา 103/8 ที่บัญญัติเอาไว้ว่า “ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่รายงานต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อสั่งการให้หน่วยงานของรัฐจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตามมาตรา 103/7 วรรคหนึ่ง โดยหน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ดำเนินการดังกล่าวและให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่ติดตามผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีในกรณีดังกล่าวด้วย.....”

คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2554 มีความเห็นในเรื่องข้างต้นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอไป 3 ประเด็นคือ

1. ในการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลของฝ่ายบริหารได้ถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 โดยหลายหน่วยงานได้ดำเนินการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบฐานข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้อยู่แล้ว สมควรให้ทุกหน่วยงานเร่งรัดดำเนินการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างฯ ให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบที่ใช้บังคับในปัจจุบัน ส่วนหน่วยงานของรัฐที่ไม่ได้อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาหรือการกำกับดูแลของฝ่ายบริหารนั้น สมควรรับทราบกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะพิจารณาดำเนินการไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด

2. อย่างไรก็ตาม รายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างฯ บางเรื่องอาจเป็นอุปสรรคต่อการบริหารราชการแผ่นดินและอาจไม่สอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ประกอบกับขณะนี้กระทรวงการคลังอยู่ระหว่างดำเนินโครงการนำร่องตามแนวร่วมปฏิบัติต่อต้านทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (Collective Action) โดยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคเอกชนโดยเน้นความโปร่งใสในการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างซึ่งสอดคล้องกับรายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในเรื่องนี้สมควรมอบหมายให้กระทรวงการคลังรับรายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไปประกอบการพิจารณาดำเนินโครงการฯ แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีโดยด่วนต่อไป

3. สำหรับรายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเสนอให้คณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจแก้ไขปรับปรุงหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐได้โดยไม่ต้องนำเสนอคณะ รัฐมนตรีให้ความเห็นชอบในส่วนที่แก้ไขเพิ่มเติมอีกอาจไม่สอดคล้องกับมาตรา 103/7 และมาตรา 103/8 แห่ง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 ที่ประสงค์ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้พิจารณาตามความเห็นสำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกาและจะมีผลกระทบกับเจ้าหน้าที่และหน่วยงานของรัฐตามความเห็นกระทรวง การคลังและสำนักงานงบประมาณสมควรให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการให้สอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา 103/8 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่รายงานต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อสั่งการให้หน่วยงานของรัฐจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตามมาตรา 103/7 วรรคหนึ่ง

จากความเห็นดังกล่าวข้างต้น คณะรัฐมนตรีก็ได้มีมติในรายประเด็น คือ

1. ให้หน่วยงานของรัฐที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาหรือการกำกับดูแลของฝ่ายบริหารเร่งรัดจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างฯ ให้สอดคล้องกับกฎระเบียบที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันโดยเคร่งครัดและมอบหมายให้กระทรวงการคลังรับรายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่องนี้และความเห็นของสำนักงานงบประมาณไปประกอบการพิจารณาดำเนินการตาม โครงการฯ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาโดยด่วนต่อไป ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงการดำเนินการตามรายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าวจะต้องไม่เป็นปัญหาอุปสรรคในการบริหารราชการแผ่นดินประกอบด้วย

2. รับทราบรายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะได้มีหนังสือแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่ไม่ได้อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาหรือการกำกับดูแลของฝ่ายบริหารปฏิบัติตามกฎหมายและมาตรการที่กำหนดต่อไปตามรายละเอียดแนวทางการดำเนินการประกาศราคากลางและรายละเอียดการคำนวณราคากลางไว้ ในระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่กฎหมายกำหนด

3. การแก้ไขปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างฯ ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดตามมาตรา 103/7 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมแต่ละครั้ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รายงานต่อคณะรัฐมนตรีก่อนเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา 103/8 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวตามความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ต่อมาเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2555 คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีหนังสือไปถึงนายกรัฐมนตรีเพื่อขอให้ทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2554 โดยมีเหตุผล 3 ประการคือ

1. ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติว่า ให้หน่วยงานของรัฐที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาหรือการกำกับดูแลของฝ่าย บริหารเร่งรัดจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างฯ ให้สอดคล้องกับกฎระเบียบที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันโดยเคร่งครัดและมอบหมายให้กระทรวงการคลังรับรายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่องนี้และความเห็นของสำนักงานประมาณไปประกอบการพิจารณาดำเนินการตาม โครงการฯ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาโดยด่วนต่อไป ทั้งนี้ให้คำนึงถึงการดำเนินการตามรายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าวจะต้องไม่เป็นอุปสรรคในการบริหารราชการแผ่นดินประกอบด้วยนั้น ไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติในมาตรา 103/7 วรรคหนึ่ง ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 ที่บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยเฉพาะราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้ ซึ่งเป็นกรณีที่กฎหมายกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติในการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยเคร่งครัดอันเป็นการดำเนินการเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มาตรการดังกล่าวจึงไม่ใช่มาตรการเดียวกันกับฝ่ายบริหาร ดังนั้นแม้ว่าในทางปฏิบัติหน่วยงานของรัฐได้ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวอยู่แล้วก็ตาม ก็เป็นกรณีที่ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาหรือการกำกับดูแลของฝ่ายบริหารถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุนั้นเป็นกฎเกณฑ์ของฝ่ายบริหารเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างซึ่งยังไม่ครอบคลุมตามเจตนารมณ์ของกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ประสงค์ให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามกฎหมายโดยเคร่งครัดมิใช่เพียงการใช้ระเบียบในการปฏิบัติเท่านั้น ดังนั้นเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เสนอรายงานต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อสั่งการให้หน่วยงานของรัฐจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตามมาตรา 103/7 คณะรัฐมนตรีจึงต้องพิจารณาและมีมติตามนัยมาตรา 103/8 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวต่อไป ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและให้มีผลในทางปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐที่จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ดำเนินการดังกล่าว

2. ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เสนอให้คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถแก้ไขปรับปรุงหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างฯ ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดตามมาตรา 103/7 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐโดยมิต้องนำเสนอ

คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบในส่วนที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมอีกนั้น การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องดังกล่าวก็เพราะในทางปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างฯ หากเกิดปัญหาในทางปฏิบัติขึ้นและอาจส่งผลกระทบต่อการบริหารราชการแผ่นดิน การเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบในการปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างฯ อาจใช้เวลานานและอาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐได้เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินลุล่วงไปได้อย่างรวดเร็ว จึงควรให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในฐานะผู้กำหนดหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างฯ เป็นผู้ปรับปรุงแก้ไข โดยการปรับปรุงแก้ไขดังกล่าวจะต้องไม่กระทบต่อสาระสำคัญของหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างฯ ที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบไปแล้ว และการปรับปรุงแก้ไขต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน

3. ตามที่กระทรวงการคลังมีความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้ ว่าสมควรให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดวงเงินขั้นต่ำในการประกาศราคากลาง ราคาอ้างอิง ให้การจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินตั้งแต่ 5,000 บาทขึ้นไปต้องประกาศราคากลางหรือราคาอ้างอิงนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นด้วยในการกำหนดราคาขั้นต่ำตามความเห็นของกระทรวงการคลังดังกล่าว

ต่อมา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ส่งความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ข้างต้นไปยังกระทรวงการคลัง สำนักงบประมาณและสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อขอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี หน่วยงานทั้ง 3 จึงได้เสนอความเห็นกลับมายังเลขาธิการคณะรัฐมนตรีสรุปความได้ว่า กระทรวงการคลังเห็นว่า แนวทางการดำเนินการประกาศราคากลางและรายละเอียดการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา 103/7 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ก็เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและเนื่องจากการดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวมีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ทั้งหน่วยงานภาครัฐและผู้ประกอบการภาคเอกชน ดังนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรกำหนดหลักเกณฑ์แนวทางการดำเนินการให้ชัดเจนอย่างละเอียดเพื่อให้ผู้ปฏิบัติเข้าใจวิธีการปฏิบัติ ขอบเขตความรับผิดชอบของผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งผลของการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์แนวทางการดำเนินการที่กำหนด และเนื่องจากหน่วยงานจัดซื้อภาครัฐซึ่งต้องปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวมีจำนวนประมาณ 45,000 หน่วยงานทั่วประเทศ ดังนั้น คณะกรรมการ

ป.ป.ช. จึงควรเตรียมความพร้อมทั้งในด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การฝึกอบรมบุคลากร การติดตามการปฏิบัติตามกฎหมาย เป็นต้น

ส่วนสำนักงานป.ป.ช. ก็มีความเห็นในเรื่องดังกล่าวว่า สมควรที่คณะรัฐมนตรีจะให้ความเห็นชอบการเปิดเผยข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอ ตามนัยมาตรา 103/7 และที่แก้ไขเพิ่มเติม สำหรับการแก้ไขปรับปรุงหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐนั้น เพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาหรือการกำกับดูแลของฝ่ายบริหาร เห็นสมควรให้สำนักงาน ป.ป.ช. นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนด้วย

ในขณะที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็น ว่า มาตรา 103/7 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 103/8 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่รายงานต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อสั่งการให้หน่วยงานของรัฐจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยหน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ดำเนินการ โดยมีได้ให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดหลักเกณฑ์การจัดทำข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการจัดซื้อจัดจ้างโดยเฉพาะราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบอิเล็กทรอนิกส์ แต่อาจเสนอเป็นแนวทางประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีได้ ดังนั้นคณะรัฐมนตรีจึงมีอำนาจที่จะพิจารณาให้ความเห็นชอบหรืออาจพิจารณาเป็นประการอื่นที่เหมาะสม ซึ่งโดยข้อเท็จจริงในเรื่องนี้คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้กระทรวงการคลังรับรายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไปประกอบการพิจารณาโดยให้คำนึงถึงการดำเนินการตามรายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าวต้องไม่เป็นอุปสรรคในการบริหารราชการแผ่นดินประกอบด้วย แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาโดยด่วนต่อไป สำหรับกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอให้คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจแก้ไขปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยเฉพาะราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐโดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบในส่วนที่ แก้ไขเพิ่มเติมอีกนั้น ยังคงเห็นว่า ข้อเสนอดังกล่าวไม่สอดคล้องกับมาตรา 103/7 และมาตรา 103/8 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 ที่ประสงค์ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้พิจารณา

ปลายเดือนเมษายน 2555 สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีก็ได้มีหนังสือแจ้งความเห็นของหน่วยงานทั้ง 3 ข้างต้นไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. พร้อมทั้งยังได้ตั้งประเด็นใหม่ขึ้นมาอีกว่า เรื่องนี้มีประเด็นปัญหาข้อกฎหมายในการปฏิบัติตามมาตรา 103/7 และมาตรา 103/8 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 ซึ่งประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้รักษาการสมควรได้รับการพิจารณาวินิจฉัยโดยคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วมีคำสั่งให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ นร 0505/10857 ลงวันที่ 30 เมษายน 2555 หรือเรื่องดังกล่าวไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2554 เกี่ยวกับการให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยเฉพาะราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้และกำหนดมาตรการที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม แต่ต่อมาคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ขอให้คณะรัฐมนตรีทบทวนมติดังกล่าว โดยที่เรื่องนี้มีประเด็นปัญหาข้อกฎหมายในการปฏิบัติตามมาตรา 103/7 และมาตรา 103/8 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 ซึ่งประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้รักษาการตามกฎหมาย นายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วมีคำสั่งให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป โดยมีประเด็นปัญหาสรุปได้ดังนี้

1. คณะรัฐมนตรีจะต้องมีมติเห็นชอบให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดทั้งหมดตามมาตรา 103/7 และมาตรา 103/8 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวโดยไม่อาจพิจารณาให้ความเห็นเป็นอย่างอื่นหรืออาจให้ความเห็นชอบเฉพาะในส่วนที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารราชการแผ่นดินได้

2. การแก้ไขปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างฯ ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดตามมาตรา 103/7 คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องรายงานต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบตามมาตรา 103/8 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวหรือไม่

เดือนมิถุนายน 2555 คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 1) ก็ได้มีความเห็นในเรื่องดังกล่าวตามเรื่องเสรีที่ 663/2555 ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติตามมาตรา 103/7 วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด สิ่งที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเป็นเพียงมาตรการที่เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีตามมาตรา 19 (11) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตดังกล่าวเท่านั้น คณะรัฐมนตรีย่อมมีดุลยพินิจที่จะรับฟังข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไปดำเนินการทั้งหมดหรือบางส่วนได้ตามที่เห็นสมควร คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2555 ว่าเห็นชอบให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 1) และตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2554 (เรื่อง การให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยเฉพาะราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้และการกำหนดมาตรการที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม) โดยให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าวให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบต่อไป

แต่อย่างไรก็ตาม ในการประชุมคณะรัฐมนตรีครั้งต่อมาเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2555 คณะรัฐมนตรีก็ได้มีมติอีกครั้งหนึ่งว่า ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2555 (เรื่อง การทบทวนมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง การให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยเฉพาะราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้และการกำหนดมาตรการที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม) โดยให้แจ้งความเห็นทางกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 1) ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบแล้วนั้น โดยที่รัฐบาลมีนโยบายและให้ความสำคัญในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นเรื่องเร่งด่วนโดยได้ประกาศยุทธศาสตร์และแผนงานเชิงรุกของรัฐบาลในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันและมอบหมายนโยบายแก่ส่วนราชการในการพัฒนาองค์กรเพื่อสร้างความปลอดภัยในการปฏิบัติราชการ ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน จึงมีมติให้กระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานหลักร่วมกับสำนักงานงบประมาณและสำนักงาน ก.พ.ร. ไปหารือร่วมกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและหาวิธีการและแนวทางในการปฏิบัติเพื่อ

ตอบสนองมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐบาลและคณะกรรมการ ป.ป.ช. หากมีความจำเป็นจะต้องปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบ หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องก็ให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ส่วนที่ 2

ความเป็นมาของมาตรา 103/7 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554

1. การดำเนินการป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐก่อนที่จะมีการบังคับใช้มาตรา 103/7 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554

การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐในประเทศไทยเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ระเบียบฉบับนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109/ตอนที่ 7/หน้า 13/ลงวันที่ 31 มกราคม 2535 โดยมีผลบังคับใช้กับส่วนราชการในกรณีของการจัดหาพัสดุ นอกจากระเบียบฉบับนี้แล้ว ส่วนราชการจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 ที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจะต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ โดยในมาตรา 9 ของกฎหมายดังกล่าวบัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา 14 และมาตรา 15 หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

(1) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว

(2) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา 7 (4)

(3) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ

(4) คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีผลกระทบถึงสิทธิหน้าที่ของเอกชน

(5) สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงตามมาตรา 7 วรรคสอง

(6) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ

(7) มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้ระบุรายชื่อรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย

(8) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อมูลข่าวสารที่จัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีส่วนที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามมาตรา 14 หรือมาตรา 15 อยู่ด้วย ให้ลบหรือตัดตอนหรือทำโดยประการอื่นใดที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนนั้น

บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดู ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งได้ ในกรณีที่สมควรหน่วยงานของรัฐโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ จะวางหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมในการนั้นก็ได้ ในการนี้ให้คำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยทั้งนี้ เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

คนต่างด้าวจะมีสิทธิตามมาตรานี้เพียงใดให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง”

โดยเฉพาะในส่วนข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา 9 (8) ข้างต้น คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ออกประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่อง กำหนดให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ตามมาตรา 9 (8) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งได้แก่ข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดทำสรุปผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเป็นรายเดือนทุก ๆ เดือน โดยให้มีรายละเอียดเกี่ยวกับงานที่จัดซื้อจัดจ้าง วงเงินงบประมาณ วิธีซื้อ หรือจ้าง รายชื่อผู้เข้าเสนอราคาและราคาที่เสนอ ผู้ได้รับการคัดเลือกและราคา และเหตุผลที่คัดเลือกผู้เสนอราคารายนั้นโดยสรุป เพื่อเป็นกรณีสำหรับการตรวจดูของประชาชน

นอกจากมาตรการดังกล่าวข้างต้นแล้ว ในการจัดซื้อจัดจ้างในภาครัฐยังได้มีการเสนอมาตรการป้องกันการสมยอมในการเสนอราคาซึ่งได้มีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116/ตอนที่ 120 ก/หน้า 70/ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 กฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การจัดหาสินค้าและบริการจากการจัดซื้อหรือการจัดจ้าง หรือวิธีอื่นใดของหน่วยงานของรัฐทุกแห่งที่ได้ดำเนินการโดยใช้เงินงบประมาณ เงินกู้ เงินช่วยเหลือ หรือรายได้ของหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นเงินของแผ่นดินจะต้องกระทำการอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรมและมีการแข่งขันกันอย่างเสรีเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่รัฐ พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิด

เกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 นี้มีบทบัญญัติที่เชื่อมโยงสอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ในส่วนที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม เช่น ในส่วนที่เกี่ยวกับ ... อันเป็นมาตรฐานในการเสนอราคา โดยมุ่งหมายมิให้มีการแข่งขันในการเสนอราคาอย่างเป็นธรรม...ตามมาตรา 11 และในส่วนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ... ได้กระทำการใด ๆ โดยมุ่งหมายมิให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม เพื่อเอื้ออำนวยแก่ผู้เข้าทำการเสนอการรายใดให้เป็นผู้มีสิทธิทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐ ตามมาตรา 12 เป็นต้น

ต่อมาในปี พ.ศ. 2554 กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 103/7 วรรคสอง ซึ่งเป็นกรณีที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญกำหนดได้กำหนดให้เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตว่า ในกรณีที่มีการทำสัญญาระหว่างหน่วยงานของรัฐกับบุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐนั้น มีหน้าที่แสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐต่อกรมสรรพากร นอกเหนือจากบัญชีงบดุลปกติที่ยื่นประจำปี เพื่อให้มีการตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินและการคำนวณภาษีเงินได้ในโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ดังนั้น ในการจัดซื้อจัดจ้างในภาครัฐ หน่วยงานของรัฐจึงต้องปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการ ข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่อง กำหนดให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเป็นข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจสอบได้ตามมาตรา 9 (8) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และในขณะเดียวกันหน่วยงานของรัฐและคู่สัญญาจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในมาตรา 103/7 วรรคสอง เพิ่มเติมอีกด้วย

2. ความเป็นมาของมาตรา 103/7 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554

ตามที่มาตรา 302 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มีผลใช้บังคับต่อไปและให้การแก้ไขเพิ่มเติมที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาของการบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2549 เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ

ฉบับปัจจุบัน ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 250 (3) ได้บัญญัติให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงหรือข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกองขึ้นไป ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม รวมทั้งดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการในระดับที่ต่ำกว่าที่ร่วมกันกระทำความผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งในระดับดังกล่าวหรือกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือที่กระทำความผิดในลักษณะที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรดำเนินการ ด้วยเหตุนี้เอง จึงได้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้มีเนื้อหาสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน ได้ทำการแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาของกฎหมายในส่วนอื่นๆ เพื่อให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถนำกฎหมายไปใช้ในการดำเนินการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐของ เจ้าหน้าที่ของรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ประกอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 302 (2) และวรรคสาม ได้บัญญัติให้ผู้รักษาการตามกฎหมายจะต้องทำการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี นับแต่การประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2550 และใน วรรคสี่ได้บัญญัติให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวและให้วุฒิสภา พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น จึงได้ มีการยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อเสนอต่อรัฐสภาให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

ในชั้นของการยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. นั้น ไม่ปรากฏว่ามีการเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการออกหลักเกณฑ์ให้คู่สัญญาของรัฐจะต้องปฏิบัติ ในกรณีที่มีการทำสัญญาระหว่างหน่วยงานของรัฐกับบุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงาน ของรัฐ ให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐนั้น มีหน้าที่แสดงบัญชีรายการรับจ่าย ของโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐต่อกรมสรรพากร นอกเหนือจากบัญชีงบดุลปกติที่ยื่น ประจำปี เพื่อให้มีการตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินและการคำนวณภาษีเงินได้ในโครงการที่เป็น คู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐดังกล่าว ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 103/7 วรรคสองและมาตรา 103/7 วรรค ห้า ของกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันแต่ประการใด

ในชั้นของการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. นั้น เมื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ

ป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้ผ่านความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แล้ว ในเวลาต่อมาประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญตามมาตรา 141 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ศาลรัฐธรรมนูญได้กำหนดประเด็นในการพิจารณาไว้ 2 ประเด็น ประเด็นแรกคือ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้ตราขึ้นถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือไม่ ส่วนประเด็นที่สองคือ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีข้อความขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญหรือไม่ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาแล้วเห็นว่า จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏ การประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ปรากฏว่ามีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเข้าประชุมไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติในขณะนั้น คือไม่ถึง 125 คน การประชุมพิจารณาร่างกฎหมายในวันดังกล่าวจึงเป็นการประชุมที่ไม่ครบองค์ประชุม ดังนั้น ในการลงมติในชั้นรับหลักการจึงไม่อาจถือเป็นมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ เมื่อมติในการประชุมในวาระที่ 1 ขึ้นรับหลักการเป็นการประชุมที่มีองค์ประชุมที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จึงทำให้กระบวนการตราร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

ดังนั้น สภานิติบัญญัติแห่งชาติจึงไม่สามารถนำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ไปพิจารณาต่อไปในวาระที่สองและวาระที่สามได้ เมื่อกระบวนการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการมาโดยไม่ถูกต้องตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนด จึงทำให้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ฉบับนี้เป็นอันตกไปตามมาตรา 141 วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย ในประเด็นที่สองต่อไปว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีข้อความขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญหรือไม่

ผลของการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญตามคำวินิจฉัยที่ 3/2551 เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2551 ทำให้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ

ทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต้องมีอันตกไปตามมาตรา 141 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 แต่อย่างไรก็ตาม ในเวลาต่อมา ได้มีการเสนอแก้ไขปรับปรุงกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้กฎหมายฉบับนี้มีบทบัญญัติที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

ในการเสนอร่างแก้ไขกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ครั้งที่สองนี้ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีหนังสือ ปช 0022/042 ลงวันที่ 13 มิถุนายน 2551 เรื่องร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อดำเนินการแก้ไขกฎหมายตามกรอบระยะเวลาที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่เสนอโดยประธานกรรมการ ป.ป.ช. นั้นได้มีบทบัญญัติมาตรา 103/7 ในชั้นของการเสนอขอแก้ไขกฎหมายเนื้อหาของกฎหมายตามบทบัญญัติในมาตรา 103/7 วรรคสองและวรรคท้าย ถูกเพิ่มเติมเข้าไปในชั้นของการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญของสภาผู้แทนราษฎร โดยในเรื่องของการส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีการเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับกรณีที่มีการทำสัญญาระหว่างหน่วยงานของรัฐกับบุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐนั้น มีหน้าที่แสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐต่อกรมสรรพากร นอกเหนือจากบัญชีงบดุลปกติที่ยื่นประจำปี เพื่อให้มีการตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินและการคำนวณภาษีเงินได้ ในโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐดังกล่าว เข้าไปในชั้นของคณะกรรมการวิสามัญโดยได้กำหนดไว้ในมาตรา 103/6/6 - มาตรา 103/6/7 อันเป็นมาตราที่คณะกรรมการวิสามัญได้บัญญัติเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ ทั้งนี้ ปรากฏตามรายละเอียดบันทึกการรายงานการประชุมในวาระที่สองของสภาผู้แทนราษฎรซึ่งที่ประชุมของสภาผู้แทนราษฎรได้เห็นชอบด้วยกับการกำหนดเพิ่มเติมขึ้นใหม่ของคณะกรรมการโดยมีเรื่องของเมื่อร่างกฎหมายฉบับนี้ได้ผ่านการพิจารณาของรัฐสภาตามกฎหมายแล้ว รัฐสภาได้ส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญตามมาตรา 141 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ 49/2553 วินิจฉัยว่าร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ จึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม

การทุจริต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 โดยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 128 ตอนที่ 26 ก หน้า 1 ลงวันที่ 18 เมษายน 2554

3. การจัดทำหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ตามมาตรา 103/7 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554

ก่อนที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 จะประกาศใช้บังคับ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เตรียมดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับหมวด 9/1 การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีคำสั่งที่ 573/2553 ลงวันที่ 14 ธันวาคม 2553 แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อศึกษาวิเคราะห์และพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่แก้ไขเพิ่มเติม เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์การทำสัญญาระหว่างหน่วยงานของรัฐและการจัดให้มีรางวัลตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคล (คณะที่ 2) ขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการศึกษาวิเคราะห์และพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์การทำสัญญาระหว่างหน่วยงานของรัฐและการจัดให้มีรางวัลตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคล

คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อศึกษาวิเคราะห์และพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่แก้ไขเพิ่มเติม เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์การทำสัญญาระหว่างหน่วยงานของรัฐและการจัดให้มีรางวัลตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคล (คณะที่ 2) ได้มีคำสั่งที่ 2/2555 เรื่องแต่งตั้งคณะทำงานศึกษาและจัดทำหลักเกณฑ์ให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการต่อกรมสรรพากร

ในการเตรียมการจัดทำหลักเกณฑ์ให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการต่อกรมสรรพากรอันเป็นการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติตามกฎหมายในมาตรา 103/7 วรรคสอง ซึ่งเป็นกรณีที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญกำหนดได้กำหนดให้เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในกรณีที่มีการทำสัญญาระหว่าง

หน่วยงานของรัฐกับบุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐนั้น มีหน้าที่แสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐต่อกรมสรรพากร นอกเหนือจากบัญชีงบดุลปกติที่ยื่นประจำปี เพื่อให้มีการตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินและการคำนวณภาษีเงินได้ในโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งรวมถึงการกำหนดมาตรการอื่นๆ เพิ่มเติม ในเรื่องเกี่ยวกับการให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการต่อกรมสรรพากรเพิ่มเติม อันเป็นการดำเนินการตาม มาตรา 103/7 วรรคท้าย ซึ่งได้แก่ นอกจากกรณีตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรเพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเนื่องจากการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรในการกำหนดมาตรการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามปฏิบัติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งให้หน่วยงานของรัฐนั้นดำเนินการไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดมาตรการในเรื่องนั้นแล้วรายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบก็ได้

คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อศึกษาวิเคราะห์และพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่แก้ไขเพิ่มเติม เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์การทำสัญญาระหว่างหน่วยงานของรัฐและการจัดให้มีรางวัลตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคล (คณะที่ 2) ได้มีคำสั่งที่ 2/2555 เรื่องแต่งตั้งคณะทำงานศึกษาและจัดทำหลักเกณฑ์ให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการต่อกรมสรรพากร ซึ่งคณะทำงานชุดดังกล่าว มีนายอำนาจ พัวเวส ผู้อำนวยการสำนักนิติธรรม สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นประธานคณะทำงาน ผู้แทนกรมสรรพากร ผู้แทนสมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทย นายอุทิศ บัวศรีเป็นคณะทำงาน นายวิโรจน์ ฆ้องวงศ์ เป็นคณะทำงานและเลขานุการ นางสาวหทัยภัทร อนันตะยา เป็นคณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ นายพิทักษ์ ภัทราวุฒิชัย และนางสาวทิพวรรณ แก่แก้ว เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

คณะทำงานศึกษาและจัดทำหลักเกณฑ์ให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการต่อกรมสรรพากร มีอำนาจหน้าที่ในการศึกษาและจัดทำหลักเกณฑ์ให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการต่อกรมสรรพากร และศึกษาและจัดทำหลักเกณฑ์การตรวจสอบและการรายงานผลการตรวจสอบบุคคลและนิติบุคคลของกรมสรรพากรต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินและการคำนวณภาษีเงินได้ในโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ซึ่งรวมถึงการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ต่อมาได้มีการแก้ไขคำสั่งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อศึกษาวิเคราะห์และพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์การทำสัญญาระหว่างหน่วยงานของรัฐและการจัดให้มีรางวัลตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคล (คณะที่ 2) ที่ 3/2555 เรื่องแต่งตั้งคณะทำงานศึกษาและจัดทำหลักเกณฑ์ให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐแสดงบัญชีรายรับรายจ่ายของโครงการต่อกรมสรรพากร เพิ่มเติม โดยได้เพิ่มผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้แทนสมาคมธนาคารไทย ผู้แทนสมาชิวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ ผู้แทนสมาคมผู้สอบบัญชีภาษีอากร รองศาสตราจารย์ ดร.นิกร วัฒนพนม เป็นคณะทำงาน และต่อมาได้มีการแก้ไขคำสั่งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อศึกษาวิเคราะห์และพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่แก้ไขเพิ่มเติม เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์การทำสัญญาระหว่างหน่วยงานของรัฐและการจัดให้มีรางวัลตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคล (คณะที่ 2) ที่ 4/2555 เรื่องแต่งตั้งคณะทำงานศึกษาและจัดทำหลักเกณฑ์ให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐแสดงบัญชีรายรับรายจ่ายของโครงการต่อกรมสรรพากรเพิ่มเติม โดยได้แต่งตั้งนางใจรักษ์ ก้อนทอง เป็นคณะทำงานและได้มีการแก้ไขคำสั่งคำสั่งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อศึกษาวิเคราะห์และพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่แก้ไขเพิ่มเติม เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์การทำสัญญาระหว่างหน่วยงานของรัฐและการจัดให้มีรางวัลตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคล (คณะที่ 2) ที่ 5/2555 เรื่องแต่งตั้งคณะทำงานศึกษาและจัดทำหลักเกณฑ์ให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐแสดงบัญชีรายรับรายจ่ายของโครงการต่อกรมสรรพากร โดยได้แต่งตั้งผู้แทนกรมบัญชีกลางและผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นคณะทำงานเพิ่มเติม

คณะทำงานศึกษาและจัดทำหลักเกณฑ์ให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐแสดงบัญชีรายรับรายจ่ายของโครงการต่อกรมสรรพากร ได้มีการประชุมทั้งหมดรวม 14 ครั้ง ดังนี้

ในการประชุมครั้งที่ 1 คณะทำงานศึกษาฯ ได้กำหนดประเด็นที่จะยกร่างหลักเกณฑ์ให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐแสดงบัญชีรายรับรายจ่ายของโครงการต่อกรมสรรพากร ซึ่งได้แก่เงื่อนไขการยื่นบัญชีแสดงรายการรับจ่าย ได้แก่วงเงินของโครงการ รายการบัญชี รายการรายรับ รายจ่ายประกอบด้วยเอกสารอะไรบ้าง ระยะเวลาการยื่น และการดำเนินการตรวจสอบซึ่งได้แก่ขั้นตอนและกระบวนการตรวจสอบ การรายงานผลการตรวจสอบ

ในการประชุมครั้งที่ 2 คณะทำงานศึกษาฯ ได้พิจารณาขั้นตอนตามมาตรา 103/7 วรรคสองควรมี 3 ขั้นตอนได้แก่ให้จัดทำบัญชีรับจ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐแยกออกจากงบดุลปกติ สำหรับวิธีการแสดงบัญชีรับจ่ายต่อกรมสรรพากร ที่ประชุมได้กำหนดให้มี 2 รูปแบบได้แก่ยื่นบัญชีเป็นเอกสารหรือยื่นในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ และการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. จะเชื่อมโยงข้อมูลกันอย่างไรและได้มีมตินำเสนอให้อนุกรรมการฯ พิจารณากำหนดแนวทางในหลักการนี้ต่อไป

ในการประชุมครั้งที่ 3 คณะทำงานศึกษาฯ ได้ประกาศการแสดงผลบัญชีรับจ่ายของโครงการต่อสรรพากร ให้ติดตามความเคลื่อนไหวทางการเงินเฉพาะเงินที่ได้รับมาจากการเป็นคู่สัญญาเท่านั้น ส่วนการใช้จ่ายเงินที่คู่สัญญาได้รับให้จ่ายเงินผ่านบัญชีเงินฝากธนาคาร มูลค่าของสัญญาที่ต้องแสดงผลบัญชีรับจ่ายให้แยกตามประเภทของสัญญา ซึ่งรวมถึงกรณีได้ทำสัญญากับรัฐหลายโครงการจะสามารถเปิดบัญชีเงินฝากเพียงบัญชีเดียวได้หรือไม่

ในการประชุมครั้งที่ 4 คณะทำงานศึกษาฯ ได้พิจารณาร่างประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและแสดงผลบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ... และที่ประชุมได้พิจารณา ถึงต้นทุนสินค้าและค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหารจัดการ

ในการประชุมครั้งที่ 5 คณะทำงานศึกษาฯ ได้พิจารณาร่างประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและแสดงผลบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ... และที่ประชุมได้พิจารณา และมีมติกำหนดระยะเวลาในการยื่นบัญชีแสดงรายการรับจ่ายของโครงการทุกสิ้นงวดระยะเวลาบัญชีของโครงการและเมื่อสิ้นสุดโครงการแล้วและในการประชุมครั้งนี้ผู้แทนจากบริษัทต่าง ๆ ได้ให้ข้อสังเกต ต่อที่ประชุมสรุปได้ว่าการยื่นบัญชีแสดงรายการรับจ่ายจะเป็นการเพิ่มภาระให้กับผู้ประกอบการเป็นอย่างมาก และบัญชีแสดงรายการรับจ่ายหากจะให้เป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ กรณีเป็นเอกสารจะต้องสแกนลงระบบหากปริมาณเอกสารมากจะเป็นการเพิ่มภาระผู้ประกอบการเป็นอย่างมาก ซึ่งที่ประชุมฯ ได้รับข้อสังเกตดังกล่าวไว้

ในการประชุมครั้งที่ 6 คณะทำงานศึกษาฯ ได้พิจารณาร่างประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและแสดงผลบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ... ที่ประชุมได้พิจารณาและได้มีการแก้ไขถ้อยคำในร่างประกาศฯ เช่นให้ใช้ถ้อยคำ โครงการ ที่บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ และให้เพิ่มเติมข้อความเพิ่มเติมของคำว่า “โครงการ” ว่าให้รวมถึงกรณีการจัดหานอกเหนือจากระเบียบพัสดุ ส่วน

สัญญา ให้เพิ่มเติมข้อความ สัญญาสัมปทานและสัญญาอื่นที่ทำให้คู่สัญญาได้รับสิทธิบางประการ ซึ่งรวมถึงให้เพิ่มเติมข้อความ รายจ่าย ให้รวมถึงจำนวนเงินที่คู่สัญญาได้จ่ายไปทั้งสิ้นเพื่อการปฏิบัติให้เป็นไปตามสัญญาในระหว่างปฏิบัติตามสัญญา และให้เพิ่มเติมธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินและธนาคารของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะให้ให้ใช้ข้อความ รายรับและรายจ่าย

ในการประชุมครั้งที่ 7 คณะทำงานศึกษาฯ ได้พิจารณาร่างประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ... และที่ประชุมได้พิจารณา ซึ่งรวมถึงคำถามของผู้เข้าฟังการสัมมนา ในวันจันทร์ ที่ 30 พฤษภาคม 2555 และให้นำคำถามคำตอบ ไปประกาศในเว็บไซต์ของสำนักงาน ป.ป.ช.

ในการประชุมครั้งที่ 8 คณะทำงานศึกษาฯ ได้พิจารณาร่างประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ... ที่ประชุมได้พิจารณา และรวบรวมข้อมูลของคู่สัญญาจะต้องมีการเก็บข้อมูลอย่างไร ที่ประชุมได้มีมติว่าให้กรมสรรพากรมีหน้าที่ตรวจสอบว่าคู่สัญญายื่นแสดงรายการบัญชีรับจ่ายหรือไม่แล้วให้สรรพากรรายงานแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ สำหรับเรื่องแบบให้เป็นไปตามรูปแบบตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด สำหรับการประกาศใช้บังคับให้ใช้บังคับตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2544 และให้มีการยกเว้นการใช้บังคับกรณีคู่สัญญาไม่มีตัวแทนหรือผู้ทำการแทนในประเทศ ไทยฯ เป็นต้น

ในการประชุมครั้งที่ 9 ครั้งที่ 10 ครั้งที่ 11 ครั้งที่ 12 ครั้งที่ 13 และครั้งที่ 14 คณะทำงานศึกษาฯ ได้พิจารณาร่างประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ... และที่ประชุมได้พิจารณาในเรื่องข้อยกเว้นที่คู่สัญญาไม่ต้องปฏิบัติตามสัญญา ระบบการจัดเก็บฐานข้อมูล แบบแสดงบัญชีรายการรับจ่ายตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ... และมีมติกำหนดการรับฟังความเห็นจากผู้ประกอบการเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงแบบบัญชีแสดงรายการรับจ่าย

คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อศึกษาวิเคราะห์และพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่แก้ไขเพิ่มเติม เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์การทำสัญญาระหว่างหน่วยงานของรัฐและการจัดให้มีรางวัลตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคล (คณะที่ 2) ได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและแสดงบัญชีรายการรับ

จ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ... จนได้ข้อสรุป และได้
นำเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้ความเห็นชอบในการประชุมครั้งที่ 310-57 เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม
2554 และสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ส่งประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและ
แสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.
2554 ส่งไปลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา และประกาศฉบับนี้ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่
128 ตอนที่ 64 ก วันที่ 15 สิงหาคม 2554

ในเวลาต่อมาคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีคำสั่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ 386/2554 ลงวันที่ 10
ตุลาคม 2554 แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนติดตาม กำกับดูแลการดำเนินการและแก้ไขปัญหาและ
อุปสรรคที่เกิดจากการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีและการยื่นบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่
เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ คณะอนุกรรมการฯ ชุดนี้มีอำนาจในการเสนอความเห็นและมาตรการ
อย่างใดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและเสนอแนวทางแก้ไขปรับปรุง
หลักเกณฑ์และประกาศที่เกี่ยวข้องเพื่อให้หน่วยงานของรัฐและบุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับ
หน่วยงานของรัฐนำไปปฏิบัติ ในเวลาต่อมา คณะอนุกรรมการฯ ได้มีเสนอขอทบทวนแก้ไขวันที่มีผล
บังคับใช้ของประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและแสดงบัญชีรายการรับ
จ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2554 และคณะกรรมการ
ป.ป.ช. ได้มีมติเห็นชอบให้แก้ไขประกาศฯ ในข้อ 2 โดยให้ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1
มกราคม 2555 เป็นต้นไป ในเวลาต่อมาได้มีการแก้ไขประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่องหลักเกณฑ์
และวิธีการจัดทำและแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลเป็นคู่สัญญากับ
หน่วยงานของรัฐ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 128 ลงวันที่ 19
ธันวาคม 2554 และต่อมาได้มีการแก้ไขประกาศฯ ในข้อ 2 ให้ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1
มกราคม 2555 เป็นต้นไป และได้มีการแก้ไขประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการ
จัดทำและแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ
(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2555 ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 129 ลงวันที่ 25 ตุลาคม 2555 โดยได้
แก้ไขให้มีการจ่ายเงินผ่านบัญชีธนาคารแทนการรับจ่ายผ่านบัญชีกระแสรายวัน และได้แก้ไขเพิ่มเติม
เกี่ยวกับในการรับเงินของคู่สัญญาในสัญญาสัมปทาน

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยที่ผ่านมา คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักเกณฑ์เพื่อให้มาตรา 103/7 วรรคแรกและวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมาของมาตราดังกล่าวในชั้นการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และในชั้นของการยกร่างหลักเกณฑ์ในชั้นของคณะทำงานและคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายมาตราดังกล่าว

บทสรุป

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรา 103/7 วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 อันเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดหลักเกณฑ์ที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยเฉพาะราคากลางและการกำหนดราคากลางไว้ในระบบฐานข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้นั้น ปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่ที่ความไม่ชัดเจนของถ้อยคำที่บัญญัติไว้ในมาตรา 103/8 ที่ว่า “ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่รายงานต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อสั่งการให้หน่วยงานของรัฐจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตามมาตรา 103/7 วรรคหนึ่ง โดยหน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ดำเนินการดังกล่าว” ซึ่งเมื่อพิจารณาถ้อยคำในบทบัญญัติดังกล่าวแล้วทำให้อาจเข้าใจได้ในสองลักษณะคือ ในลักษณะแรก คณะรัฐมนตรีต้องสั่งการให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามข้อเสนอของ ป.ป.ช. กับในลักษณะที่สองที่คณะรัฐมนตรีต้องมีมติเห็นชอบให้ดำเนินการในเรื่องดังกล่าวก่อน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงจะดำเนินการตามข้อเสนอของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ ด้วยถ้อยคำในมาตราเดียวกันที่ทำให้เข้าใจไปในสองลักษณะที่แตกต่างกันจึงทำให้คณะรัฐมนตรีไม่ให้ความเห็นชอบในหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอ ทำให้การดำเนินการตามมาตรา 103/7 วรรคแรก ยังไม่เกิดผลในทางปฏิบัติ

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรา 103/7 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 กลับไม่มีปัญหา เช่นเดียวกับที่เกิดขึ้นกับการจัดทำหลักเกณฑ์ตามมาตรา 103/7 วรรคแรก เพราะมาตรา 103/7 วรรคสอง กำหนดอย่างชัดเจนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ดังนั้น เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการจัดทำหลักเกณฑ์ตามมาตรา 103/7 วรรคสองเสร็จและส่งไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2554 หลักเกณฑ์ตามมาตรา 103/7 วรรคสองก็มีผลใช้บังคับนับแต่นั้นเป็นต้นมา

ข้อเสนอแนะ

ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างคณะรัฐมนตรีกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรา 103/7 วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 อันเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดหลักเกณฑ์ที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะราคากลางและการกำหนดราคากลางไว้ในระบบฐานข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ นั้น เป็นปัญหาข้อกฎหมายที่สามารถดำเนินการได้สองแนวทาง แนวทางแรกคือ คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะรัฐมนตรีควรต้องเสนอให้รัฐสภาพิจารณาแก้ไขมาตรา 103/8 แห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้ชัดเจนว่า สรุปแล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเต็มในการเสนอหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามหรือคณะรัฐมนตรีมีอำนาจในการกลั่นกรองหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติตาม ซึ่งถ้าหากพิจารณาเจตนารมณ์ของการจัดตั้งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็จะพบว่า คณะรัฐมนตรีเองก็เป็นองค์กรหนึ่งที่ต้องอยู่ภายใต้การตรวจสอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังนั้น เพื่อให้สมกับเจตนารมณ์ของกฎหมายจึงควรเสนอให้รัฐสภาแก้ไขมาตรา 103/8 แห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้ชัดเจนเพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถกำหนดหลักเกณฑ์ให้หน่วยงานของรัฐ รวมทั้งคณะรัฐมนตรีปฏิบัติตามได้โดยไม่ต้องให้คณะรัฐมนตรีซึ่งต้องเป็นผู้ถูกตรวจสอบเข้ามามีส่วนในการให้ความเห็นชอบหลักเกณฑ์ที่จะต้องใช้บังคับกับตนเอง โดยมาตรา 103/8 ที่คณะผู้วิจัยเสนอมีข้อความดังนี้

“มาตรา 103/8 ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อสั่งการให้หน่วยงานของรัฐจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตามมาตรา 103/7 วรรคหนึ่ง โดยหน่วยงานของรัฐจะต้อง

ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีรับทราบข้อเสนอของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าวและให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่ติดตามผลการดำเนินการตามมติ คณะรัฐมนตรีในกรณีดังกล่าวด้วย.....”

แนวทางที่สอง การที่คณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเห็นไม่ตรงกันในเรื่องของการดำเนินการตามมาตรา 103/8 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 นั้น เป็นเรื่องของความขัดแย้งเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรทั้งสอง ดังนั้น จึงควรเสนอข้อขัดแย้งดังกล่าวไปให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา 214 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ต่อไป เมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยออกมาเป็นประการใด องค์กรทั้งสองก็ต้องปฏิบัติตามนั้น
